

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет
«Одеська юридична академія»
ГО «Південно-український центр гендерних проблем»

**«СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ:
ГЛОБАЛЬНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ»**

**«MODERN POLITICAL PROCESSES: GLOBAL AND
NATIONAL DIMENSIONS»**

МАТЕРІАЛИ IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
6 – 7 березня 2025 р.

м. Одеса

УДК 323.2+327(043.2)

За загальною редакцією президента Національного університету «Одеська юридична академія», доктора юридичних наук, професора, академіка Національної академії правових наук України, академіка Національної академії педагогічних наук України **С.В. Ківалова**.

Сучасні політичні процеси: глобальний та національний виміри: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Одеса, 6-7 березня 2025 р.) /за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса, 2025. 224 с.

Modern political processes: global and national dimensions : proceedings of the 4th International scientific and practical internet conference (Odesa, March 6-7, 2025) / Ed. S.V. Kivalov. Odesa, 2025. 224 p.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції.

Завгородня Ю., Флоренко М. (Одеса) Вплив кібератак на психоемоційний стан суспільства в умовах гібридної війни.....	161
Прохоренко А. (Одеса) Глобалізація і локальна ідентичність: культурно-політичний контекст	165
Омельченко А. (Одеса) Інструменти наднаціонального рівня публічного адміністрування режиму підводної культурної спадщини.....	168
Кобетяк Т. (Житомир) Особливості впливу державної політики на релігійну ситуацію в Україні.....	173
Янішевський О. (Житомир) Проблематика інтеграції цінностей любові в соціально-політичному контексті України воєнного часу	177
Галупова Л. (Одеса) Іміджеві права політиків	181
Мельничук І. (Івано-Франківськ) Вплив спадщини СРСР на державно-церковні відносин в Україні	186

IV СЕКЦІЯ: НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

Кормич Б. (The George Washington University, USA) Розблокування судноплавства з українських портів під час війни з РФ: політичні та правові інструменти	190
Піпченко Н. (Київ) Штучний інтелект на дипломатичній службі США.....	193
Акопов А. (Київ) Політика Європейського Союзу щодо штучного інтелекту.....	196
Pronoza I. (Odesa) Cognitive warfare as a new challenge for strategic planning of the national security system.....	199
Авруцький В. (Івано-Франківськ) Роль безпекових угод у зміцненні обороноздатності України.....	203
Юрій А. (Київ) Сучасні аспекти інформаційного протиборства: російський підхід до створення та поширення інформаційних загроз	206
Воротілова І. (Одеса) Геополітичний вимір арктичної політики: стратегічні інтереси та роль Скандинавських країн	209
Гевелюк Д. (Одеса) Інформаційна війна у стратегіях гібридної агресії	214
Ястребова В. (Одеса) Інспіровано-зовнішній сепаратизм як інструмент створення квазідержавних утворень в країнах пострадянського простору.	217
Козьмініх А., Коновальчук Т. (Одеса) Роль кібербезпеки у розвитку міжнародних конфліктів	221

*Альона Козьмініх, кандидат політичних наук, доцент,
Коновальчук Т.А., здобувачка,
Національний університет «Одеська юридична академія»*

Роль кібербезпеки у розвитку міжнародних конфліктів

У сучасному світі міжнародні відносини дедалі більше зазнають впливу передових технологій, що докорінно змінюють природу конфліктів. Поряд із традиційними військово-політичними протистояннями особливого значення набуває кіберпростір як новий фронт глобального суперництва. Державні та недержавні актори активно застосовують кіберінструменти для досягнення стратегічних цілей, здійснюючи вплив на критичну інфраструктуру, інформаційну сферу та політичні процеси.

Актуальність цієї теми зумовлена стрімким зростанням кількості кібератак, спрямованих на державні установи, фінансові системи та об'єкти критичної інфраструктури, що демонструє трансформацію сучасних міжнародних конфліктів. Кібербезпека вже не розглядається як допоміжний аспект безпекової політики, а стає її ключовим елементом, визначаючи стратегії національної оборони та міжнародного співробітництва. В умовах гібридних загроз та інформаційних воєн дослідження цього явища є вкрай необхідним, оскільки лише глибокий аналіз дозволить розробити ефективні механізми протидії та забезпечити стійкість глобальної кіберінфраструктури.

Політичні процеси сьогодні дедалі більше виходять за межі окремих країн та їх територій, стаючи глобальними за своєю природою. Глобалізація сприяє ослабленню традиційних ієрархічних структур управління, одночасно стимулюючи розвиток різноманітних суспільно-політичних поглядів у межах окремих груп інтересів у різних країнах, що ускладнює створення ефективних механізмів контролю за політично активними групами. Така ситуація є наслідком формування глобального інформаційного простору через Інтернет,

який надає відкритий доступ до ресурсів та медіаплатформ, що радикально змінює традиційні підходи до політичного управління (2, с.53).

Сьогодні кібербезпека займає центральне місце в національній безпеці, особливо в умовах постійних інформаційних загроз і порушень у кіберпросторі. Кіберзагрози стають все більш складними, що вимагає швидкої адаптації державних та приватних структур, а також інноваційних підходів до захисту інформаційних систем та розробки ефективних стратегій протидії. У цьому контексті питання кібербезпеки набуває особливої актуальності, адже від нього залежить стабільність держави, безпека критичної інфраструктури і захист прав громадян (3, с. 409).

У сучасному глобалізованому світі кіберпростір став невід'ємною частиною міжнародних відносин, а кібербезпека – основним компонентом національної безпеки кожної держави. Збільшення кількості та складності кібератак під час міжнародних конфліктів чітко показує, наскільки важливо розуміти роль кібербезпеки у їх розвитку та еволюції. В умовах військових конфліктів кібероперації можуть стати потужним інструментом для дестабілізації критичної інфраструктури, зупинки комунікаційних каналів і збору розвідданих. Наприклад, в період з липня 2023 по червень 2024 року спостерігалось ускладнення кібератак, які мали вплив на окремих громадян, підприємства та ключові елементи інфраструктури державних організацій (8).

Основними інструментами інформаційної війни стають кібератаки, хакерські вторгнення, поширення дезінформації, а також маніпуляція громадською думкою шляхом створення позитивного або негативного образу певних соціально-політичних явищ у медіа (5, с.106).

Конфлікт між Україною та Росією яскраво демонструє, як кіберпростір стає важливим додатковим полем битви поряд із традиційними військовими діями. У 2024 році кількість кібератак на Україну зросла на 70% порівняно з попереднім роком, досягнувши 4 315 інцидентів. Ці атаки, переважно організовані проросійськими хакерськими групами, були націлені на державні

реєстри, що призвело до паралічу важливих функцій, таких як реєстрація народжень та смертей (7).

У відповідь Україна посилила свої кіберзахисні заходи та активізувала міжнародне співробітництво у сфері кібербезпеки. Зокрема, була розроблена Стратегія кібербезпеки України на 2021–2025 роки, що підкреслює важливість формування безпечного кіберпростору для сталого розвитку країни (4, с. 227).

Конфлікт між Ізраїлем та ХАМАСом у жовтні 2023 року також показав, яку значну роль відіграють кібероперації в сучасних військових протистояннях. З початком бойових дій хакерські угруповання, пов'язані з Росією, такі як Killnet, оголосили про намір атакувати урядові системи Ізраїлю, звинувачуючи країну у підтримці України та НАТО. Ці атаки були спрямовані на веб-сайти урядових установ і медіа, що призвело до тимчасових збоїв у їх роботі. Такі дії ілюструють, як кіберпростір стає важливим інструментом для маніпулювання впливом і дестабілізації під час збройних конфліктів (9). Крім того, у грудні 2024 року з'явилася інформація, що ХАМАС протягом семи років шпигував за Ізраїлем, використовуючи зламані камери спостереження, що могло зіграти важливу роль у підготовці атаки 7 жовтня 2023 року. Ці дані були отримані з документів, захоплених ізраїльськими військовими (6).

Напруженість між Індією та Китаєм у прикордонних районах Гімалаїв також супроводжується кіберопераціями. У грудні 2022 року на території штату Аруначал-Прадеш відбулися сутички між військовими обох країн, що спричинило загострення відносин. Аналітики вказують на те, що Китай може активно використовувати кібератаки та психологічні операції як інструменти для залякування та маніпуляцій з Індією, намагаючись досягти стратегічних переваг без необхідності прямого військового втручання (1).

Отже, кібербезпека є критичним компонентом у динаміці міжнародних конфліктів, впливаючи на їх перебіг та наслідки. Кібербезпека є необхідною умовою стабільності держав, оскільки кібероперації можуть бути використані для дестабілізації інфраструктури, маніпулювання громадською думкою та поширення дезінформації. Конфлікти, як-от війна між Україною та Росією, а

також напруженість між Ізраїлем і ХАМАСом, чітко демонструють, як кібероперації стали частиною стратегії в глобальних протистояннях, підкреслюючи необхідність адаптації держав до нових викликів у кіберпросторі.

Список використаних джерел:

1. Заблоцький, В. (2020). Війна на Даху світу. *Український тиждень*. <https://tyzhden.ua/vijna-na-dakhu-svitu/>
2. Завгородня, Ю. В. (2021). Кіберпростір як сучасна платформа для політичних конфліктів. *Publishing House "Baltija Publishing"*, 53-56. <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/161/4774/10037-1?inline=1>
3. Коновальчук, Т.А. (2024). Аспекти кібербезпеки України в умовах викликів та загроз. *The 11th International scientific and practical conference "European congress of scientific achievements" (November 4-6, 2024)*. Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain, 409-413.
4. Обіход, Т.В., Біленчук, П.Д. (2023). Кібербезпека України: досягнення і перспективи її забезпечення. *Сучасні загрози глобальній та регіональній безпеці : матер. Міжнар. наук.-практ. інтерн.-конф. (м. Одеса, 29 жовтня 2023 р.) / уклад. А. Полухіна ; ГО «ГУЕЦ»*. Одеса: Фенікс. 231 с. https://www.researchgate.net/publication/375642132_KIBERBEZPEKA_UKRAINI_DOSAGNENNA_I_PERSPEKTIVI_II_ZABEZPECENNA.
5. Северинчик, О. П. (2023). Роль інформаційних технологій в умовах гібридних конфліктів. *Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Трансформація українського суспільства в цифрову еру» (Одеса, 23 березня 2023 р.)*. Одеса, 105-107. <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/48799c55-ce7e-4c64-a30a-34ea3a803a7a/content#page=105>.
6. English, G. (2024). Hamas spied on Israel for 7 years using security cameras & even a kindergarten, before Oct 7 massacre, seized docs show. *The Scottish Sun*. <https://www.thescottishsun.co.uk/news/14092786/hamas-spied-israel-years-security-cameras-october-7>.
7. La guerra cibernetica entre Ucrania y Rusia se intensifica en paralelo al conflicto military. (2025). *El País*. <https://elpais.com/internacional/2025-01-19/la-guerra-cibernetica-entre-ucrania-y-rusia-se-intensifica-en-paralelo-al-conflicto-militar.html>.
8. Microsoft Digital Defense Report 2024: ключові інсайти у глобальній індустрії кібербезпеки. (2024). *Business HUB*. <https://hub.kyivstar.ua/articles/microsoft-digital-defense-report-2024-klyuchovi-insajti-u-globalnij-industriyi-kiberbezpeki>.
9. Російські хакери заявили про кібератаки на урядові сайти Ізраїлю. (2023). *Еспресо*. <https://espresso.tv/rosiyski-khakeri-zayavili-pro-kiberataki-na-uryadovi-sayti-izrailyu>.